

Veronika Dernerová

Mezinárodní hudební festival Pražské jaro v poválečném Československu:

Reflexe v časopisech Tempo a Hudební rozhledy 1946–1948

International Music Festival Prague Spring in the post-War Czechoslovakia:

Festival reception in the journals Tempo and Hudební rozhledy between 1946–1948

Bakalářská práce UK FF v Praze, Ústav hudební vědy, Praha 2016, 74 s.

Oponentský posudek

Předložená bakalářská práce Veroniky Dernerové se věnuje prvním třem ročníkům Mezinárodního hudebního festivalu Pražské jaro konaného nepřetržitě od roku 1946. Cíl práce, který si autorka stanovila, je poměrně zřejmý: postavit tuto významnou hudební událost do širších souvislostí kulturní politiky obnovené Československé republiky a sledovat proměny dramaturgie festivalu v souvislosti s tehdejšími politickými tendencemi, a zvláště pak v souvislosti s únorovým převrácením v roce 1948.

Musím bohužel konstatovat, že autorčin výklad mne celkově příliš neuspokojuje. V jednotlivých kapitolách, věnovaných postupně zkoumaným třem ročníkům festivalu, autorka víceméně pouze „převyprávěla“ použité prameny, téměř zcela rezignovala na jejich kritiku a interpretaci a neptala se ani na tak elementární věc, do jaké míry jsou parafrázovaná tvrzení jednotlivých kritiků spolehlivá a věrohodná. Také okruh pramenů, z nichž vycházela, byl značně úzký a omezený – jednalo se v podstatě o několik málo článků ve dvou hudebních časopisech, které ale nevycházely současně, a navíc okruh autorů, kteří do nich přispívali a psali také o Pražském jaru, byl rovněž velice malý. Přesto bych byla uvítala, kdyby je autorka blíže charakterizovala, zařadila a srovnala je co do generační příslušnosti – kolik let bylo například v roce 1946/1947 O. F. Kortemu, jaké měl tehdy za sebou profesionální zkušenosti? –, naznačila jejich estetické a stylové preference a jejich případný vývoj – pokud patřili ke starší generaci a publikovali již v předválečném období anebo i za nacistické okupace –, eventuálně se pokusila zjistit i to, jaká byla jejich politická orientace.

Pokud jde o okruh užitých pramenů, autorka sice v úvodu své práce (s. 8–10) píše, že podnikla pátrání po archivních dokumentech mj. v archivu Pražského jara a v archivu České filharmonie, ale na archiválii, které tam hledala a jejichž někdejší existenci předpokládala, nenarazila. Nicméně, hlubší zamyšlení nad tématem mohlo možná obrátit pátrání nebo aspoň orientační zjišťování i jiným směrem, například k archivům příslušných ministerstev a vládních institucí. Mimochodem, dalo by se zjistit, z jakých státních anebo eventuálně nestátních zdrojů byla první Pražská jara financována? Zjistit nebo aspoň odhadovat, jaký byl jejich rozpočet, jaké byly honoráře umělců? – Pokud jde o tištěné prameny, bylo by se možná také vyplatilo, rozšířit jejich okruh také o články a referáty v denním tisku – a porovnat například, zda a nakolik se ve svých článcích o Pražském jaru lišily noviny různé politické orientace; anebo se podívat, zda a jak podrobně o Pražském jaru referovaly zahraniční hudební časopisy a noviny (britské, francouzské, sovětské...). A tak dále: otázek, které zůstávají v dosavadní literatuře o Pražských jarech stranou, je docela dost.

Předložená práce vychází z hypotézy, že převrat v únoru 1948 se zásadním způsobem promítl do programové struktury a dramaturgie Pražského jara 1948, konaného o tři měsíce později. Na rozdíl od autorky si nemyslím, že to beze zbytku platilo. Program Pražského jara 1948 dávali organizátoři dohromady a zahraniční účinkující zvali s předstihem, pravděpodobně bezprostředně po skončení ročníku 1947, a nové orgány zákonodárné i výkonné moci měly v prvních měsících po převratu jiné starosti a priority, než byl jeden pražský festival. Změny v programu nastaly zdá se hlavně proto, že řada umělců ze Západu po převratu odřekla sjednanou účast. – Změna politického kurzu se do dramaturgie festivalu hlouběji promítla až na počátku 50. let.

Text předložené práce obsahuje řadu neobratných, nepřesných či vyloženě chybných formulací a tvrzení, které na tomto místě nehodlám všechny jednotlivě jmenovat. Za všechny zmíním jenom dvě nejnápadnější:

- Na s. 16 se píše o navázání festivalu Pražské jaro na jarní hudební slavnosti, které se v Praze odehrávaly již na konci 19. století. Nechám-li stranou to, že tyto slavnosti nejsou v textu blíže specifikovány, pak je zde zcela pominuta skutečnost, že festivaly s názvem Pražský hudební máj se konaly za podstatného organizačního a interpretačního přispění dirigenta Václava Talicha také v období protektorátu, konkrétně v letech 1939–1941, a že tedy první poválečné Pražské jaro navázalo i v čistě chronologickém ohledu spíše na tuto talichovskou tradici.
- O dvě strany předtím na s. 14 čteme, že pražské Rudolfinum sloužilo do roku 1941 (!) jako sídlo Parlamentu. To už je vážnější pochybení: Národní shromáždění republiky Československé (tak zněl oficiální název tohoto zastupitelského orgánu) ukončilo formálně svoji činnost spolu s rozpadem 2. Československé republiky a vznikem Protektorátu Böhmen und Mähren 15. března 1939.

Přes uvedené výtky se domnívám, že práci Veroniky Dernerové je možné doporučit k obhajobě a navrhuji, aby byla klasifikována známkou dobře.

V Praze 30. 8. 2016

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.